

Vláda a poslušnost

José Ortega y Gasset na jednom místě své „Vzpoury davů“ (7050, s. 106) říká: „Španělsko je národem žijícím už po dlouhá staletí s poskvřeným svědomím ve věci vlády a poslušnosti.“ To v plném rozsahu platí i pro nás, Čechy, i když v jiných okolnostech a proto i v jiném smyslu. Husité, přesněji: přívrženci celkové reformy církevní i světské, odolávali vnějšímu tlaku, ale stále víc se prohřešovali proti svým vlastním ideálům. Husitství se zvrhlo v mocenský boj, nakonec už zdaleka ne jen obranný, a nakonec se jedni postavili proti druhým a navzájem se tak oslabili, tak vyčerpali všechny síly, že se národ (lid) už unavil, přestal se starat o původní ideje a hleděl nějak přežít. Bíla Hora představovala jen ránu z milosti (spíše ovšem z „nemilosti“). Vlastně to také skončilo poskvřenou svědomí „ve věci vlády a poslušnosti“ – i když šlo o jinou „vládu“ a jinou „poslušnost“. Pokus o „reformu“ nesmí jít nikdy tak daleko, že se zvrhne v anarchii, ale ještě víc by měl dbát na to, aby neuvolnil cestu k tyranii, čili k obnově neřádů, proti kterým se původně pokus obracel.

(Písek, 080823-3.)